

GAMLA TESTAMENTET

PÅ
100
DAGAR

BIBELLÄSNINGSPLAN
KYRKAN VID BROMMAPLAN
2 APRIL-10 JULI 2024

Inledning till **Gamla Testamentet**

GAMLA TESTAMENTET är en helig skrift både för kristna och judar. Den består av 66 böcker. En del är historiska och beskriver människosläktet från skapelsen och berättar sedan om Guds utvalda folk – Israel – och dess historia fram till cirka 500 år f.Kr. Det börjar med de fem Moseböckerna, som innehåller historia, lagar och bud. Sedan kommer de historiska böckerna (Josua–Ester) som berättar Israels folks historia. Till detta kommer vishetslitteratur och poesi (Job–Höga visan) och de profetiska böckerna (Jesaja–Malaki) som innehåller samhällskritik, ett fördjupat gudsperspektiv på folkets och ledarnas liv och ansvar. De profetiska böckerna innehåller även profetior som pekar fram emot Messias. Det kan vara både spännande och svårt att läsa Gamla Testamentet. Ofta kör vi fast i läsningen när vi kommer till släkttavlorna eller texter om lagar, offer och reningsceremonier.

Den här bibelläsningensplanen **“GAMLA TESTAMENTET PÅ HUNDRA DAGAR”** är ett urval av några nyckelavsnitt. Här finns korta inledningar till de olika böckerna och en reflektionsfråga till varje bibelavsnitt som vägledning för tanke, tro och liv. Lycka till och Guds vägledning och välsignelse i läsningen!

Hélène Boëthius och Christer Daelander

Moseböckerna

Traditionellt anses grundförfattaren till de fem Moseböckerna vara Mose själv, även om det kan vara andra författare som lagt till och redigerat texterna senare, speciellt beskrivningen av Mose död och begravning. Böckerna innehåller, förutom lagar och religiösa regler, berättelser om skapelsen och om Guds folks historia från urfadern Abraham till slaveriet i Egypten och uttåget därifrån, samt därefter ökenvandringen fram till intåget (cirka 1400-talet eller 1200-talet f.Kr) i det land som idag är Israel/Palestina. Inom judendomen är detta den heligaste av alla skrifterna och kallas ”Tora” – lagen. Moseböckernas huvudtema är berättelsen om hur Gud vinner åt sig ett egendomsfolk (5 Mos 4:34), som skall bli hans redskap för att bringa välsignelse till alla jordens släkter (1 Mos 12:3).

Första Mosebok (Genesis – ursprungets bok)

Skapelseberättelsen, syndafloden, patriarkernas historier.

Första Moseboken berättar om skapelsen och historien t.o.m. att Israels folk flyttar till Egypten. Boken behandlar de två första förbunden som Gud slöt med människorna. Det första är förbundet med Noa, som rör hela människosläktet, det andra rör Guds utvalda folk, Israel, som Gud slöt med Abraham.

Andra Mosebok (Exodus – uttåget)

Israels uttåg ur Egypten och vandringen i öknen.

Mellan 1:a och 2:a Moseboken ligger en tidsrymd på 400 år. Abrahams efterkommande har växt från en grupp på 70 personer som flyttade till Egypten till ett folk på cirka 2 miljoner människor. De lever nu i slaveri under den egyptiske Faraon. Boken består av tre delar:

- 1) Befrielsen och uttåget ur Egypten.
- 2) Guds lag och förbundet med Mose och folket.
- 3) Guds uppenbarelsetält – Tabernaklet, som var centrum för tillbedjan och Guds tilltal och ledning. I uttåget visar Gud sin kraft och talar om frihet; lagen visar på Guds helighet och ger vägledning och förbundet ger gemenskap; Tabernaklet visar på Guds vishet och visar Israels särställning som Guds folk.

Fjärde Mosebok (Numeri – uppräkningsboken)

Detaljerade ordningar för ökenvandringen och några händelser.

Ett viktigt ämne i boken är den 40 år långa vandringen genom öknen som Israels folk fick genomleva för att man inte litade på Gud när han sa att folket skulle invadera Kanaans land, det utlovade landet. *(från Wikipedia)*

Femte Mosebok (Deuteronomium – den andra lagen)

Moses påminner folket om lagen och om folkets historia. Här får vi än en gång en redogörelse för tio Guds bud, för vilka djur som är rena och orena och andra regler. Bokens centrala budskap är att med lydnad följer välsignelse.

Boken slutar med berättelsen om Moses död och begravning, och är till formen Moses avskedstal och hans andliga testamente till folket. *(från Wikipedia)*

Datum	Bibeltext	Rubrik	Reflektionsfråga
2 april	1 Mos. 1:1–2:4	Skapelsen.	Ett tema i denna text är att Gud avgränsar och skapar ordning. Varför är det viktigt?
3 april	1 Mos. 2:7–25	Människans skapelse.	Ordet "hjälp" används om kvinnan men kan översättas "partner". Vad är Guds tanke här om relationen mellan mannen och kvinnan?
4 april	1 Mos. 3:1–24	Syndafallet.	Varför valde människorna att vara olydiga mot Gud? Vad blev konsekvensen?
5 april	1 Mos. 4:1–16	Kain mördar sin bror Abel.	Varför mördade Kain sin bror? Vad skulle han kunnat göra i stället?
6 april	1 Mos. 6:9–7:10	Noa bygger en ark.	Vad ville Gud uppnå genom floden och arken?
7 april	1 Mos. 11:1–9	Babels torn.	Människornas uppfinningsrikedom är på gott och ont. Hur skadar vi idag vår värld genom våra tekniska innovationer?
8 april	1 Mos. 12:1–9	Gud kallar Abram.	Vad lovade Gud till Abram? Hur har löftet uppfyllts?
9 april	1 Mos. 15:1–21	Guds förbund med Abram.	Hur relaterar Abram till Gud under samtalet? Varför upplevde han skräck och mörker?
10 april	1 Mos. 16:1–15	Hagar och Ismael.	Ismael blev stamfar till araberna. Fundera över ängels profetia om Ismael.

11 april	1 Mos. 21:1–8, 22:1–19	Abraham och Isak.	Hur tror du Abraham tänkte när han var villig att offra sin egen son?
12 april	1 Mos. 25:19–34	Isaks söner Jakob och Esau.	Vad kan vi känna igen i olikheterna och konflikten mellan bröderna? Vad var det Jakob ville ha som inte var så viktigt för Esau?
13 april	1 Mos. 27:1–45	Isak välsignar Jakob och Esau.	Faderns välsignelse kunde inte tas tillbaka eller ändras när den väl hade givits. Vad tänker du om Jakobs sätt att bedra sin far?
14 april	1 Mos. 28:10–22	Jakobs dröm i Betel.	Spelet är över och bedragaren Jakob flyr för sitt liv. Då möter han Gud. Vad är det Gud lovar honom? Varför gör Gud så?
15 april	1 Mos. 29:15–30	Jakob gifter sig med Lea och Rakel.	Bedragaren Jakob blir lurad av sin svärfar Laban. Hur reagerar Jakob?
16 april	1 Mos. 32:1–32	Jakob på väg till sin bror Esau.	Efter många år återvänder Jakob hem till sin bror. Han är livrädd för mötet. Då möter han Gud och brottas med Gud. I vilka situationer har du brottats med Gud?
17 april	1 Mos. 37:1–36	Josef och hans bröder.	Av de tolv sönerna var Josef Jakobs favorit. Berättelserna om syskonrivalitet fortsätter. Varför lyfts detta fram i Bibelns tidiga berättelser?
18 april	1 Mos. 39:1–23	Josef och Potifars hustru.	Fundera över Josefs situation som utländsk underordnad arbetskraft utan rättigheter. Varför är falska anklagelser så förödande?
19 april	1 Mos. 40–41	Josef drömydaren.	Guds gåva till Josef att tyda drömmar gav honom utvägen ur fångelset och vägen till framgång. Ger Gud liknande gåvor idag?
20 april	1 Mos. 42–43	Josefs bröder kommer till Egypten.	Varför gav Josef sig inte bara till känna på en gång när han kände igen sina bröder?

21 april	1 Mos. 45:1–15, 46:1–4	Josef ger sig till känna, och hans familj flyttar till Egypten.	Helade familjerelationer skapar förutsättningar för början till det judiska folket. Hur kan Gud hela familjer idag? Vad kan vi göra för att försonas?
22 april	2 Mos. 1:1–14	Judarna blir slavar i Egypten.	Vad känner du till om etniskt förtryck och slavarbete i vår tid? Kan den kristna kyrkan göra något för att hindra eller lindra?
23 april	2 Mos. 2:1–21	Moses födelse och uppväxt.	Moses tar rätten i egna händer. Vilket är det kristna förhållningssättet?
24 april	2 Mos. 3:1–20	Gud kallar Mose.	Gud för en dialog med Mose. Kan Gud tala till oss idag på liknande sätt?
25 april	2 Mos. 5:1–9	Farao vägrar att släppa folket.	När Mose gör som Gud visar honom blir allt bara värre i stället för att bli bättre. Hur ska vi tänka när sådant händer?
26 april	2 Mos. 7:1–24	Gud sänder plågor över Egypten.	Berättelserna är svåra att förlika med vår bild av en Gud som vill alla väl. Hur ska vi tänka om Guds handlande i de här berättelserna?
27 april	2 Mos. 12:1–14, 29–36	Påskan och de förstföddas död.	I den här berättelsen får vi bakgrunden till den judiska påskan. Kan du se något samband mellan den och vad som hände på den påsk när Jesus dog?
28 april	2 Mos. 14:5–31	Gud delar havet för Israels folk.	Många letar efter en "naturlig" förklaring till denna händelse. Behövs naturliga förklaringar till det som Bibeln framställer som under?
29 april	2 Mos. 16:1–21	Gud sänder vaktlar.	Kan vi utgå från att Gud alltid kommer att ge oss det vi behöver? Krävs det någon motprestation från oss?

30 april	2 Mos. 19:1–20:17	De tio budorden.	Finns det någon konflikt mellan de tio buden och det som Jesus lärde? Kan vi leva efter dem idag?
1 maj	4 Mos. 22:1–35	Bileam och hans åsna.	Bileam missade att det var Guds ängel som stoppade åsnan. Kan vi också missa Guds närvaro i det som händer?
2 maj	5 Mos. 7:7–8:10	Guds löften till Israels folk.	Gud valde ut Israels folk och gav dem löften – men vilka villkor fanns det för att löfterna skulle uppfyllas?

Josua

Denna bok handlar om tiden efter den fyrtioåriga långa ökenvandringen då Israels folk kommer fram till det utlovade landet Kanaan. De korsar floden Jordan och tar sig in i staden Jeriko vars invånare de besegrar och i det närmaste utrotar. Josua, som utsetts till ledare över folket efter Moses död, visar sig vara en mycket skicklig och strategisk militär ledare. I resten av Josuas bok finns det ett flertal beskrivningar av hur israeliterna fortsätter sitt erövringståg och intar fler landområden. *(från Wikipedia)*

3 maj	Josua 1	Gud kallar Josua, och folket väljer att följa honom.	Gud uppmanar Josua till att vara frimodig. Vad säger Gud ska vara grunden till Josuas framgång? Kan vi tänka likadant idag?
4 maj	Josua 2:1–14	Rahab och spejarna i Jeriko.	Rahab förrådade sin hemstad för att hon uppfattade att Gud var på judarnas sida. Vad gör vi när lojaliteten mot Gud krockar med lojaliteten med våra närmaste?
5 maj	Josua 6	Jerikos murar faller.	Hur tänker du om berättelsen? Vilka moraliska dilemman ser du?
6 maj	Josua 24	Folket väljer att tjäna Herren.	Gud lät folket välja att förnya sitt förbund. Behöver du också ibland förnya ditt beslut att vara en kristen? Vad innebär det för dig?

Domarboken

Boken har fått sitt namn av att den sammanfattar den period i Israels historia efter Josuas död då landet styrdes av så kallade domare. Snarare är begreppet ”hövding” mer korrekt, eftersom det ligger närmare de olika namngivna personernas roller i Domarbokens berättelse. Teologiskt visar Domarboken hur Israels folk led och förtrycktes när de glömde att följa Gud. När de däremot lyssnade till de domare som Gud sände nådde de framgång i strider med grannfolken, och kunde leva i större frihet och välmående. *(från Wikipedia)*

7 maj	Dom. 2:6–23	Folket avfaller när de har svaga ledare.	Den här texten beskriver en återkommande cykel av svagt ledarskap och avfall, starkt ledarskap och omvändelse. Hur viktiga är ledarna i den kristna kyrkan idag? Ser du exempel på liknande cykler av avfall och omvändelse i den kristna kyrkan?
8 maj	Dom. 6	Gideons kallelse.	Gideon vill vara helt säker på att det är Gud som talar till honom. Vad använder han för metod? Hur kan vi idag vara säkra på Guds tilltal?

Ruts bok

Ruts bok handlar om änkan Rut från Moab, som inte tillhörde det judiska folket. Hon blev änka när hennes judiske man dog i främmande land, Moab, där de bodde. Hon visar kärlek och trohet till sin svärmor och följer med henne till Israel. Rut gifter sig med den rike Boas och blir farmor till kung Davids far och därmed urmoder till Jesus.

9 maj	Rut 1:1–17	Rut och Noomi.	Rut valde att lämna sitt hemland av lojalitet till sin svärmor. Att sätta familjens bästa före sitt eget är inte alltid lätt. Hur hittar vi balansen?
-------	------------	----------------	---

Första Samuellsboken

Bokens berättelse är en brett upplagd historia om kungars och hjältars kamp på liv och död, i kärlek och svek. I berättelsen får vi möta profeten och domaren Samuel samt Israels kungar Saul och David. David är israeliternas mest framstående kung genom tiderna och förfader till Jesus. Vi får följa Davids liv från det att han är en pojke och till hans storhetstid som kung. *(från Wikipedia)*

10 maj	1 Sam. 1:1–20	Hanna får en son, Samuel.	Barnlöshet var en skam för kvinnor på den här tiden. Hur kan vi hantera livet när det inte ger oss det som ses som självklart: livspartner, barn, barnbarn och goda livslånga relationer?
11 maj	1 Sam. 13:1–14	Kung Saul tar sig rätten att utföra offer.	Saul var den första kungen i Israel. Här tar sig Saul friheten att utföra ett offer till Gud, något som bara prästen fick göra. Hur kan otålighet göra att vi missar Guds plan?
12 maj	1 Sam. 16:1–13	David smörjs till kung.	Gud ledde Samuel till att välja ut rätt person. Hur väljer vi ledare idag i församlingen och politiskt? Kan vi bli ledda av Gud på samma sätt?
13 maj	1 Sam. 17:1–51	David dödar Goliat.	Vad var det som drev David att ge sig på Goliat? Vad driver oss att ta strid idag, och för vilka frågor?
14 maj	1 Sam. 18:6–12, 24:3–23	David skonar Sauls liv, fast Saul vill döda honom.	Saul var besatt av önskan att döda David, som han såg som en rival. Ändå skonade David hans liv. Känner du igen det förhållningssättet från Jesu undervisning? Hur kan du och jag leva så här idag?

Andra Samuellsboken

Berättar ingående om Kung David och händelser runt honom efter Sauls död omkr. 1050–970 f.Kr. Fortsätter skildringen från Första Samuellsboken. Behandlar i i huvudsak åren 1000–960 f.Kr. Boken har namn efter profeten och domaren Samuel som är huvudperson i bokens inledning. *(från Wikipedia)*

15 maj	2 Sam. 7:1–17	David vill bygga ett hus åt Gud.	Gud ger ett löfte åt David att bygga ett evigt kungahus åt honom. Löftet fullbordades i Jesus, nästan 1000 år senare. Vilka löften från Gud väntar du på att de ska uppfyllas?
16 maj	2 Sam. 11:1–17	David tar en annan mans hustru och låter döda mannen.	Makt lockar till maktmissbruk. Vi känner igen Davids handlande hos många makthavare. Har du makt över någon som du kan missbruka?

Första Kungaboken

Första Kungaboken behandlar tiden närmast efter kung Davids död. Efter strider om tronföljden blir Salomo kung, och under hans regeringstid byggs det första judiska templet i Jerusalem. Efter Salomos död utbryter inbördeskrig och det israelitiska riket och folket splittras (722 f.Kr). Första Kungaboken beskriver också profeten Elias liv och hans kamp mot avgudadyrkan.

(från Wikipedia)

17 maj	1 Kung. 3:1–15	Salomo ber om vishet.	Vad lägger du i ordet vishet? I vilken situation behöver du särskilt be om vishet idag?
18 maj	1 Kung. 11:41–12:15	Salomos son splittrar landet.	En ung ledare väljer att följa sina jämnåriga rådgivare, och inte lyssna på de äldre. Känner du igen detta i ditt sammanhang? Vad blir följderna där?
19 maj	1 Kung. 17:1–24	Elia och änkan i Sarefat.	Mitt bland berättelser om kungar och krig hittar vi denna berättelse om Guds omsorg om fattiga. Hur kan vi visa omsorg? Kan vi räkna med att Gud griper in när vi gör vad vi kan?
20 maj	1 Kung. 18:17–39	Elia bevisar inför kung Ahab att Herren är Gud.	Här berättas om en andlig kraftkonfrontation, där Gud visar på ett övernaturligt sätt att han är Gud. Kan något liknande ske idag? Har du hört talas om där Guds makt blivit tydlig?

Esters bok

Esters bok handlar om den judiska flickan Ester. Boken utspelar sig omkring 480 f.Kr. i Persien under kung Ahasveros tredje regeringsår. Ahasveros identifieras historiskt vanligtvis med Xerxes I. Boken är tillsammans med Höga Visan den enda boken i Bibeln som inte nämner Gud. Ester väljs ut till att bli en av kungens hustrur. Boken handlar om hur Ester, med risk för sitt eget liv, närmar sig kungen, och lyckas avvärja en massutrotning av judarna i Persien.

21 maj	Ester 3:13–4:16	Drottning Ester lovar att försöka rädda sitt folk.	Den judiska flickan Ester blev drottning i det stora perserriket. Hon väljer att riskera sitt liv för att rädda sitt folk från folkmord. Vilka modiga kvinnor känner du till som står upp mot ondska med risk för sitt liv?
--------	-----------------	--	---

Jobs bok

Jobs bok berättar om den fromma juden Job som drabbas av olyckor och plågor när Satan ber Gud att få pröva Jobs trohet. En stor del handlar om samtal och diskussioner mellan Job och hans vänner angående orsaken till hans olyckor. Efter detta kommer Guds tilltal. Slutet blir att Job upprättas och blir välsignad. Boken lyfter frågan om prövningar och olyckor och orsaken till dessa, samt Satans roll.

22 maj	Job 1:1–22	Olyckor drabbar Job och anklagaren utmanar Job inför Herren.	Från Jobs perspektiv var de olyckor som drabbade honom helt oförklarliga. Men från Guds perspektiv fanns en förklaring. Kan det finnas en förklaring till det onda runt oss som vi inte kan se?
23 maj	Job 3:1–26	Job förbannar sin födelse och sitt liv.	Här är Jobs uttryck av djupaste förtvivlan. Har du upplevt hur andras ord hjälpt dig att härda ut?
24 maj	Job 38:1–7, 29–38	Guds första ord till Job och Jobs svar.	Job får inte svar på sina frågor. Men han får möta Gud och upptäcka vem han är. Räcker det?

25 maj Job 42:7–17 Job återupprättas. Job blir upprättad inför sina anklagare och får tillbaka det han förlorat. Är upprättelse viktig? För vem/vad vill du be Gud om upprättelse?

Psaltaren

Psalmer är poetiska texter som framfördes som sånger i gudstjänstlivet. Kung David var en duktig musiker och är ursprungsförfattare till många av psalmerna (1040–979 f.Kr.). Många fler psalmer har tillkommit och bearbetas ständigt. Esra, Israels förste skriftlärde, sammanställde enligt judisk tradition psaltaren ca 450 f.Kr. Den har sjungits och lästs, inte minst i tider av sorg och provning.

26 maj	Ps. 1:1–6	Lyckan i att följa Guds lag.	Vad betyder Guds Ord för dig? Bli du glad av att läsa Bibeln? Tror du att det påverkar ditt liv?
27 maj	Ps. 8:1–10	Människans storhet i en oändlig skapelse.	Vad känner du när du tittar upp mot stjärnhimlen eller tänker på universums storhet? Kan du samtidigt hålla kvar tanken på att Gud skapat människan till sin avbild, till något ofattbart stort?
28 maj	Ps. 12:1–9	Förtryck – Gud vill gripa in.	Vad vill du att Gud ska gripa in mot i världen idag?
29 maj	Ps. 22:1–32	”Min Gud varför har du övergivit mig?” Gud – källan till lovsång.	Jesus citerade den här psalmen när han hängde på korset. Kan du känna igen det som hände med Jesus när du läser psalmen?
30 maj	Ps. 23:1–6	Herdepsalmen.	Vilken vers i psalmen talar in i din livssituation? Vad betyder det för dig att tänka på Gud som din Herde?
31 maj	Ps. 32:1–11	Syndabekännelse och förlåtelse. Vikten av att lita på Gud.	Har du någon synd som du behöver be Gud om förlåtelse för? Då vill han också förlåta dig.
1 juni	Ps. 42:1–12	Längtan efter Gud i sorg och oro.	Har du upplevt perioder av mörker och sorg när Gud verkar ha glömt dig? Denna psalm lovar att du kommer kunna tacka Gud igen.

2 juni	Ps. 119:1–5, 105–106	Att följa Guds ord.	Vad är din relation till Bibeln?
3 juni	Ps. 121:1–8	Hjälp och beskydd kommer från Gud.	Vad betyder det för dig att tro att Gud beskyddar dig? Har du upplevt det konkret i en farlig situation?
4 juni	Ps. 139:1–24	Gud är alltid nära, till och med innan vi föds.	Den här psalmen visar på en allvetande Gud som ser och vet allt om oss. Är det viktigt för dig att vara sedd av Gud?
5 juni	Ps. 146:1–10	Lita inte på de mäktiga.	Vad sätter du din tillit till? Har den tilliten blivit sviken? Gud agerar för de svaga.

Ordspråksboken

Ordspråksboken innehåller en samling poetiskt formade ordspråk, där kung Salomo anges som författare (1:1, 10:1). Många uppmaningar påpekar att den gudfruktige vinner i längden. Visheten anges som Guds största gåva till människorna, och är det viktigaste att sträva efter i livet.

”Hur blir en människa vis? Första steget är att lita på Herren och visa respekt för honom.”

1:7

Ordspråksboken är formulerad som en lärobok. Dess undervisning utmanar till ställningstagande och vägval. Ordspråksboken har troligtvis sammanställts på 500-talet f.Kr. men innehållet är huvudsakligen betydligt äldre (*Wikipedia*). Kung Salomo, son till kung David, levde på 900-talet f.Kr och regerade i 40 år.

6 juni	Ords. 1:1–23	Om visheten. Att följa goda råd.	Vems råd lyssnar du till? Varifrån får du dåliga råd?
7 juni	Ords. 3:13–35	Vishetens välsignelser. Ge hjälp. Avstå från ont.	Vad innebär vishet för dig?
8 juni	Ords. 10:2–19	Levnadsregler.	Vilket av de här ordspråken är ett råd till dig idag?
9 juni	Ords. 29:7–10, 31:8–9	Mänskliga rättigheter.	Hur kränks mänskliga rättigheter i vårt samhälle idag? Kan du göra något för att protestera mot det?

10 juni Ords. 31:10–28 En jämställd kvinna. Här berättas om en kvinna som har stort ansvar i hushållet och uppskattas av sin man. Hur ser det ut för dig, lever du i jämställdhet? Uppskattar du vad din partner gör för dig?

Predikaren

Till resonemang och ton skiljer sig Predikaren mycket från de andra böckerna i Bibeln. Predikaren är ”kung över Israel i Jerusalem” och son till David. Endast en av Davids söner härskade över Israel från Jerusalem, Salomo, då riket delades i tiostammarsriket Israel och tvåstammarsriket Juda efter hans död. Predikaren har en pessimistisk och fatalistisk grundton, om att människans strävan efter livets goda leder till fåfänga och tomhet. Profetens råd är att frukta Gud och hålla hans bud. *(från Wikipedia)*

11 juni Pred. 1:1–18 Det tomma kretsloppet – Predikaren. Predikaren ser på livet som ett tomt kretslopp. Känner du igen dig i hans beskrivning? Finns det något positivt i att se livet så?

12 juni Pred. 3:1–22 Allt har sin tid. Guds oförändliga skapelse. Predikarens grundsyn är totalt motsatt mot den västerländska framtidstron att allt alltid blir bättre om vi anstränger oss mer. Vad tycker du om Predikarens slutsats i vers 12?

13 juni Pred. 12:1–8 Ålderdomens fysiska förfall. Det här avsnittet hyllas som en av världslitteraturens vackraste dikter om kroppens åldrande. Den är full av bildspråk. Kan du tyda bilderna?

Höga visan

Kungs Salomo anges som författare. Det är en romantisk och delvis erotisk beskrivning av kärleken mellan en man och en kvinna. Inom judendomen har texterna tolkats allegoriskt om Guds kärlek till Israel, vilket inspirerat kristna att tolka dem som kärleken mellan Kristus och kyrkan eller den kristnes kärlek till Kristus. Troligen har den allegoriska tolkningen bidragit till att Höga Visan kunnat tas upp i Bibelkanon. *(från Wikipedia)*

14 juni	Höga visan 1:1–17	Mannen och kvinnan förklarar varandra sin kärlek.	Vad tror du, varför finns det en hel bok i Bibeln om erotisk kärlek? Har du funderat på vad Gud tycker om erotik, han som skapade våra kroppar.
15 juni	Höga visan 7:1–13	Kärleken till varandras kroppar.	Kan du känna pulsen i attraktionen, fast bilderna är så österländska och annorlunda? Hur skulle du beskriva den du älskar?

Jesaja

Jesaja bok har traditionellt tillskrivits profeten Jesaja, verksam från ca 740 till 700 f.Kr. Den innehåller detaljerade profetior om Messias. Jesaja verkade som profet i Jerusalem i nästan 46 år, under flera kungar på 700-talet f. Kr. Många långvariga krig rum ägde rum och assyrierna växte till en stormakt. Assyrierna intresserade sig också för israeliternas land, som var uppdelat i två delar; Juda i söder, och Israel i norr. Efter utdragna strider mellan Assyrien och israeliterna (på 730-talet och 722–721 f.Kr.) gick det nordliga riket Israel under. Huvudstaden Samaria blev intagen år 721/722 f.Kr. Sydriket med Jerusalem som huvudstad stod kvar. Assyrierna tågade söderut och intog även delar av Sydriket. Men avbröt plötsligt sin belägring av Jerusalem, när assyrierna fick problem på annat håll. Jesaja hänvisar till detta som ett Guds ingripande. *(från Wikipedia)*

16 juni	Jes. 1:1–4, 13–20	Uppmaning till omvändelse.	Gud tål inte ondska och falskhet. Han uppmanar till omvändelse och att göra gott. Vad behöver du ändra i ditt liv?
17 juni	Jes. 6:1–8	Profetens kallelse.	Hur reagerar Jesaja när han får se Gud sitta på sin tron? Vad gör Gud då? Vad är Guds fråga till dig?
18 juni	Jes. 9:1–7	Fredsfursten.	Den här profetian läses i juletid som en profetia om Jesus. Har den uppfyllts än? Vilka delar väntar vi fortfarande på?
19 juni	Jes. 11:1–10	Den kommande davidsättlingen.	En vision om hur skapelsens förbannelser upphävs av en ättling till David (vars farfar hette Jishai). Vilka förbannelser som jorden lider av, vill du att Jesus tar bort när han kommer tillbaka?

20 juni	Jes. 40:12–31	Guds ojämförbara storhet.	Allt som finns, utom Gud själv, är skapat av Gud. Ändå ser han oss i vår svaghet och ger oss ny kraft. Vad behöver du kraft för idag?
21 juni	Jes. 42:1–9	Herrens tjänare och hans uppgift.	I den här profetian beskrivs någon som inte utövar sitt ledarskap med våld och makt, och som inte gör sig själv märkvärdig. Hur känner du igen Jesus i den här texten?
22 juni	Jes. 52:13–53:12	Herrens lidande tjänare.	Här beskriver Jesaja, flera hundra år innan Jesus föddes, vad Jesus gjorde för oss. Vad är ditt gensvar?
23 juni	Jes. 58:1–11	Vad Gud tycker är viktigt att vi gör?	Genom alla tider har människor trott att Gud vill att vi ska följa formella regler – medan Gud vill att vi behandlar varandra med respekt och rättvisa. Har du tappat bort Guds patos för de svaga i ditt sätt att leva? Finns det något konkret du kan göra?
24 juni	Jes. 61:1–11	Nåd och upprättelse.	Gud har förberett nåd, upprättelse och ett liv i trygghet åt de förtryckta och svaga. Hur ska vi leva som efterföljare till en Gud som vill det goda för alla?

Jeremia

Profeten Jeremia levde i Jerusalem. Han föddes omkring 650 f.Kr. och började uppträda som profet ca 626 f.Kr. Han verkade som profet i mer än 50 år och dog i Egypten efter Babylons erövring av Jerusalem 587 f.Kr. Jeremias tid är just innan Juda rike gick under och var mycket svår i judarnas historia. År 586 f.Kr. erövrades och förstördes Jerusalem och överklassen fördes bort i fångenskap till Babylonien. Tiden betecknas av ett stort moraliskt och andligt förfall. Jeremia varnar folket på Guds uppdrag innan katastrofen kommer. Jeremia har ibland kallats ”den gråtande profeten”, han var starkt berörd av alla svårigheter som drabbade hans hemland och folk. Han ville att folket skulle sluta dyrka de dåvarande gudarna. Jeremias bok är sammanställd efter profetens död av Jeremias vän Baruk, son till Neria. Han skrev ner profetiorna och breven omkring 626–604 f.Kr, på profetens uppdrag. *(från Wikipedia)*

25 juni	Jeremia 1:4–12	Profetens kallelse.	Jeremia tyckte han var för ung för att vara en profet. Har du ibland ursäkter för varför du inte kan göra det du tänker att Gud vill du ska göra?
26 juni	Jer. 18:1–12	Leran i krukmakarens händer.	Gud öppnar en utväg, det är inte för sent. På vilken situation i världen eller ditt liv kan du tillämpa den tanken idag?
27 juni	Jer. 23:16–32	Falska profeter.	Vilka falska profeter finns det i vårt samhälle idag? Hur ska man veta vad som är sant och vad som är falskt? Kan Gud och hans ord hjälpa oss?
28 juni	Jer. 29:1–14	Brev till flyktingar.	Gör det bästa av livet så som det blev och ser ut just nu, skriver Jeremia. Hur kan du tillämpa det i ditt liv? Finns det en flykting nära dig som du kan hjälpa att integreras i samhället?

Hesekiel

Hesekiel tillhörde de israeliter som deporterades till Babylonien 597 f.Kr. I Babylon fick han kallelsen att bli profet. Hans förkunnelse handlade i början om avguderiet i hemlandet Israel och att Gud straffar detta. Han syftar då på templets förstörelse 587 f.Kr. Han talar om dom och frälsning och betonar den enskildes moraliska och religiösa ansvar. Han varnar sitt folk. Omvändelse är inte förgäves; man behöver inte lida för fädernas synder, utan var och en har sitt eget ansvar. I slutet förkunnar Hesekiel att judarna ska få komma tillbaka till sitt land, templet ska återuppbyggas och riket organiseras. Han förmedlar även profetior om den messianska församlingen (kristna kyrkan), en ny himmel och en ny jord.

29 juni	Hes.1:1–28	Hesekiel får se Guds tron.	Gud är osynlig, men Hesekiel får i en mäktig bildvision se Guds härlighet och närvaro. "Det såg ut som" säger han – hur skulle du beskriva Gud?
---------	------------	----------------------------	---

30 juni	Hes. 2:1–13	Profeten sänds till de upproriska israeliterna.	Gud uppmanar profeten att utan rädsla framföra ett budskap till människor som inte vill lyssna. Hur kan vi vara trogna vårt kristna uppdrag i ett samhälle som inte vill ta emot budskapet?
1 juli	Hes. 11:14–21	Trösteord till de bortförda.	Gud lovar att välsigna sitt folk, om de bara tillber och lyder honom. Hur tror du jorden skulle se ut om mänskligheten valde att lyda och tillbe Gud?
2 juli	Hes. 36:22–36	Löfte om upprättelse.	Gud lovar att upprätta och förnya Israel som folk och deras relation till honom – för sin egen skull. Fundera vad det innebär att Gud inte är till för vår skull, utan att vi är för hans skull.

Daniel

Daniel deporterades till Babylonien 606 f.Kr. Boken är skriven av Daniel och berättar om hans liv och tjänst i Babylonien. Den beskriver Daniels syner som handlade om stormaktspolitik och vad som skulle hända i framtiden. En del uppfylldes i närtid, en del har uppfyllts senare och en del har ännu inte inträffat.

3 juli	Daniel 1:1–21	Daniel och vänner vid Nebukadnessars hov.	Krigsfångarna skulle fostras till att integreras i den politiska eliten. Hur lyckades Daniel och hans vänner behålla sin integritet och sin tro?
4 juli	Daniel 3:1–30	De tre männen i den brinnande ugnen.	En berättelse om mod och Guds ingripande. Hur tror du att du skulle reagera om du blev hotad med döden om du fortsatte tillbe Jesus?
5 juli	Daniel 6:1–27	Daniel i lejongropen.	Gud räddar i en omöjlig situation. Tror du att något liknande kan hända idag?
6 juli	Daniel 7:1–27	Daniels syn om framtiden.	Daniels dröm handlar om olika imperier, och om hur en "mänskösön" till slut ska få all makt. Läs Matt. 28:18. Hur kan Jesus säga så?

Joel

Joels bok börjar med en skildring om en stor gräshoppsinvasion, som äter upp landets grödor. Därefter börjar Joel att mana folket till omvändelse. Efter att Joel har manat folket till omvändelse följer några kända ord av hopp från Gud, det talas om att Gud ska utgjuta sin Ande över folken, även slavarna. Detta skall enligt Apostlagärningarna ha uppfyllts den första pingsten.

7 juli	Joel 2:28–32	Andens utgjutelse och räddning.	I Apg. 2:16–21 citerar Petrus de här orden. "Nu har det uppfyllts" säger han. Fortsätter uppfyllelsen av den här profetian idag? Hur?
--------	--------------	---------------------------------	---

Amos

Boken inleds på följande sätt: "Detta är Amos ord. Han var en av herdarna från Tekoa (sydöst om Jerusalem) och såg syner om Israel när Ussia regerade i Juda och Jerobeam, Joashs son, regerade i Israel, två år före jordbävningen." (Am 1:1). Amos betyder bördornas bärare. Han profeterade under åren 785–745 f.Kr. Amos har betraktats som de fattigas försvarare gentemot de rika. *(från Wikipedia)*

8 juli	Amos 5:21–6:8	Guds avsmak mot folkets livsstil.	Fundera över hur människor lever i vår kultur. Vad tror du Gud tycker om vår livsstil och de orättvisor som finns på jorden idag?
--------	---------------	-----------------------------------	---

Jona

Jona bok berättar om en hebreisk profet vid namn Jona, son till Amittai, som är sänd av Gud för att profetera om förstörelsen av Nineve, men som försöker fly från sitt gudomliga uppdrag. *(från Wikipedia)*

9 juli	Jona 1–4	En motvillig profet.	Vilka tankar får du när du läser denna berättelse? Varför ville Jona inte lyda Gud? Varför gjorde Gud inte som han först sa? Kan Gud ändra sig?
--------	----------	----------------------	---

Sakarja

Sakarja är en profet som verkade efter att folket tillåtits återvända från den Babyloniska fångenskapen. Detta skedde under den babyloniske kungen Cyrus 538 f.Kr. och sedan under kung Darius. Sakarjaboken skrevs 520–518 f.Kr. Fokus ligger på återuppbyggnaden av templet i Jerusalem. Sakarja förmedlar profetior om den kommande Messias.

10 juli Sakarja 9:9–10 Sions kung kommer. När Jesus rider in i Jerusalem (Matt. 21:1–9) uppfyller han bokstavligen denna profetia. Varför tror du han gjorde det? Vad säger det om Jesus?

Vill du ha kontakt med kyrkan?

Kom på en söndagsgudstjänst kl 11 eller ta kontakt med oss via hemsidan eller tel 08-445 93 80.

Om du vill diskutera det du läser i bibelläsningensplanen kan du gå med i gruppen "Bibelläsning i Kyrkan vid Brommaplan" på Facebook och chatta med andra.

